

Kultuur > Teater

Tellijale

ARVUSTUS > Inimkond otsib kirglikult – ja muidugi leiab

▶ Kuula 5:30

Pille-Riin Purje, teatrivaatleja
30. november 2023, 18:29

Ester Kuntu (esiplaanil) vahendab Maša ja teiste tegelaste olemust psühholoogilise teatri mõõtkavas, varjundiküllaselt, puudutavalt, hoolivalt. Taamal Anumai Raska ja Maria Paiste. — Foto: Herkko Labi

Anton Tšehhovi draamas «Kolm õde» filosofeerib alampolkovnik Veršinin oma viimases monoloogis, kuidas vanasti pühendus inimkond sõdadele ja röövretkedele, nüüd on sellest jäänud tühimik, mida esialgu pole millegagi täita – aga inimkond otsib kirglikult ja muidugi leiab. Seda tekstikohta kuulatades vakatas esietenduse publik Kumu auditooriumis, oleks võinud kuulda nõöpnõela kukkumist. Klassika kestab üle aja, tähendusi loob vahetu aeg.

Ekspeditsiooni uuslavastuse «3ÕDE» kavalehel on kirjas: tekstilooime Katariina Unt, Ester Kuntu, Maria Paiste, Anumai Raska; dramaturgiline tugi Laura Kalle. Anton Tšehhovi nimi figureerib lavastaja saatesõnas kui üks algtõukeid. Ühegi tõlkija nime ei mainita. Mõned sõnavalikud lavalt lausutavas tekstis riivavad raasike kõrva, aga kellest-millest need lähtuvad, ei teagi.

Tšehhovi näidend on tervik, millest Undi lavailm lähtub, kärbeta ja korduste kombinatsioonides läbi(sta)vad kolm näitlejat Tšehhovi draama, olles kolm õde pluss kõik ülejäänud tegelased. Häälte rütm hüpnutiseerib. Kui liigse rõhuta, mõtlikult korratakse üle avaremark, mis värvi on õdede kleidid, nihkub lavailm järsku ootamatult ligidale.

«3ÕDE»

Idee autor ja lavastaja Katariina Unt

Tekstilooime Katariina Unt, Ester Kuntu, Maria Paiste ja Anumai Raska

Laval Ester Kuntu, Maria Paiste, Anumai Raska

Ekspeditsiooni esietendus Kumu auditoriumis 21. novembril

Kuntu mõjuväli

Iga vaatus vältab umbes pool tundi, vaheajaminutiks väljutakse mängust, rüübatakse vett, lõdvestutakse – korraks tekib kehvusspordi tundmus. Aga seegi kõnetab teisiti, sisulisemalt kui TÜ VKA teatrikunsti 14. lennu näitlejatudengite diplomilavastuses «Sorry, me teeme Tšehhovit», mil kõnniti Tšehhovi «Kajaka» teksti lausudes kahe seina vahel.

Kolm näitlejat seismas igauks oma ahtal poodiumil või pjedestaalil, neid lahutab põgus vahemaa, pilgud enamasti suunatud saali. Aeg-ajalt tehakse sammuke trepiastmel allapoole. Veidi häiritult seiran Kuntu ja Raska platvormkingi, see võib olla ironia koturnidel teatri suhtes, ent sellal kui mõtlen, kas näitlejal pole ebamugav seista ja astuda, katkeb ülioluline kontakt tekstiga. Kõik kolm osalist on olnud Katariina Undi õpilased: Ester Kuntu EMTA lavakunstikooli 27.

lennust, Marie Paiste TÜ VKA teatrikunsti 13. ja Anumai Raska 14. lennust.

Anumai Raska (pildil, Irina jt) ja Paiste (Olga jt) on kohal terake teistmoodi, ehedusesööstud vahelduvad kord vaimuka, kord irduva kõrvalpilguga, selline tekstiandmise laad ei kutsu vahetult kaasa elama, vaid kiretumalt vaatlema. — Foto: Herkko Labi

Juba istekoha tõttu olen kõige lähemal Kuntule, aga tunnetan, kuis tema mõjuväli täidab kogu saali. Kuntu vahendab Maša ja teiste tegelaste olemust psühholoogilise teatri mõõtkavas, varjundiküllaselt, puudutavalt, hoolivalt. Raska (Irina jt) ja Paiste (Olga jt) on kohal terake teistmoodi, ehedusesööstud vahelduvad kord vaimuka, kord irduva kõrvalpilguga, selline tekstiandmise laad ei kutsu vahetult kaasa elama, vaid kiretumalt vaatlema. Küsin endalt, kas mängulaadi erinevus on põhimõtteline, lavastaja antud ülesanne. Kaalun Veršinini sõnu: kui haridusele saaks lisada töökuse... Aga teema on keerulisem ja avaram, lisaks haridusele ja töökusele määrab paljugi lavakogemus, mis talendile toeks.

Palavikuline kellatiks

Katariina Unt, tollal Lauk, mängis 16. lennu diplomilavastuses Mašat (lavastaja Priit Pedajas, 1993). Intervjuus lausub Unt nüüd: «Ja võib-

olla on see viimane «Kolme õde» lavastus Eestis sellel sajandil? Aitab ju küll, eks ole?» (25. novembri Postimees Nädal, [Kultuuris kuum:](#) [«Katariina Unt katsetab «3ÕEGA» näitlejatöö piire»](#).) Loodetavasti ta provotseerib, igatahes soovin vastupidist: et meie kestev teatrisajand saaks ka edaspidi olema Tšehhovi-küllane, kaasa arvatud «Kolm õde».

Kolm õde: esiplaanil Maria Paiste, taamal Anumai Raska ja Ester Kuntu. — Foto: Herkko Labi

On päris raske kujutleda, mismoodi mõistab uut «3ÕDE» vaataja, kes pole Tšehhovi näidendit lugenud ega varem näinud. Mälukihistused tulevad kaasa, Ita Everi Maša ja Mikk Mikiveri Veršinin jäävad alatiseks teineteisega jumalaga jätma, see on vältimatu, see on kingitus; lähimast minevikust vilksatavad Ingomar Vihmari kaks lavastust, Endlas ja Mustas Kastis.

Ainsa vaatamisega Undi tõlgenduse tekstisüsteemi ei ammenda, kõige selgemini eristuv tegelaskuju õdede kõrval on Andrei, kuna venda mäletavad kõik kolm ühiselt, kooriks liituvat häälena. Andrei kaudu hakkab tekkima habras, küsiv aim, kas pole õeksed ainsad ellujäänud. Iga õde paigaldatud oma mälualale, kus mistahes puudutus, olgu kallistus või ahistav patsutus, elustub kerge ja intensiivse kujutlusena. Või viibivad õed oma mälupildiüksilduses kusagil vahealal, mitte enam siin, aga mitte veel sääl? Viimaks jääb vaid palavikuline kellatiks – purunenud ema kell? – ja sõdurisaabaste vääramatud, tülpinud sammud liivas.

Aga kui kolm õde, kolm osalist kummardavad, tohivad nad jälle olla koos. Nii taastub lootus.

Pm Seotud lood

TEATER

KULTUURIS KUUM › Katariina Unt katsetab
«3ÕEGA» näitlejatöö piire

KULTUUR

Suri liri folk-punk bändi The Pogues laulja Shane MacGowan

TÕRVA

GALERII › Otepää valla kultuurivägevad said tunnustuse

VABA AEG

Horoskoop › Kaaludele terendab rikkus, Kalad seilavad romantika lainel

RÄPINA

Räpina kogukonnahing aitab kultuuril silma paista

TEATER

Suri teatrilavadel ja seriaalides säranud näitlejanna

VIDEO

VIDEO › Metsakutsu: kui on halb päev, siis mängi ja elu muutub värvilisemaks

Kultuur › Teater

Suri teatrilavadel ja seriaalides säranud näitlejanna

Kultuuritoimetus
30. november 2023, 14:03

Frances Sternhagen pälvis karjääri jooksul kokku seitse Tony nominatsiooni ning võitis kahel korral. — Foto: Henry McGee/CAP/MPI/HM/Scanpix

27. novembril suri 93-aastaselt kahe Tony auhinnaga pärjatud näitlejanna Frances Sternhagen, keda eestlased teavad ehk kõige paremini komöödiaseriaalist «Seks ja linn». Mitmeid tähtsaid auhindu ja nominatsioone pälvinud Sternhagen suri loomulikku surma.

Enam kui 60 aastat kestnud karjääri jooksul säras Sternhagen nii teatrilavadel kui ka sarjades ja filmides. Lisaks kahele Tony auhinnale sai ta Saturni auhinna ning kolm Emmy nominatsiooni. 80ndatel osales ta populaarses komöödiaseriaalis «Cheers», 90ndatel kehastas ta aga Millicent Carteri tegelaskuju haiglasarjas «Kiirabihaigla». Ta on kaasa teinud mitmes kuulsas filmis, sealhulgas «Misery» ja «Julie ja Julia» Meryl Streepiga peaosas.

Soovitame lugeda

Päevatoimetaja

Janar Ala

janar.ala@postimees.ee

666 2259

Reklaam

Kuulutuste tellimine:

kuulutus@postimees.ee

(+372) 739 0397

Reklaam Postimehe paberlehes:

reklaam@postimees.ee

(+372) 666 2445

Reklaam Postimees.ee veebides:

veebireklaam@postimees.ee

(+372) 666 2230

Kontakt

Vihje:

(+372) 507 3066

vihje@postimees.ee

Tellimustega seotud küsimused:

(+372) 666 2525 (E-R 8-17)

levi@postimees.ee

Toimetuse sekretär:

(+372) 666 2202

sekretar@postimees.ee

Jälgi meid

Mobiilirakendus

Tehnilised küsimused ja

ettepanekud:

tehnoloogia@postimeesgrupp.ee

[Privaatsusteatis](#)

[Privaatsuspoliitika](#)

[Kasutustingimused](#)

[Töötajad](#)

[Reklaam](#)

[Kuulutused ajalehte](#)

[Tellimine](#)

[Uudiskirjad](#)